

Z A K O N

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POREZU NA DOHODAK GRAĐANA

Član 1.

U Zakonu o porezu na dohodak građana („Službeni glasnik RS”, br. 24/01, 80/02, 80/02-dr. zakon, 135/04, 62/06, 65/06-ispravka, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11 i 91/11-US), u članu 15a stav 2. broj: „7.822” zamenjuje se brojem: „10.000”.

Član 2.

U članu 72a dodaje se stav 3, koji glasi:

„Kapitalni dobitak se ne utvrđuje i ne oporezuje na prihod ostvaren po osnovu prenosa stvarnih prava na nepokretnostima koje je obveznik pre prodaje držao u svom portfelju najmanje tri godine.”

Član 3.

U članu 101a st. 1, 3. i 4. broj: „7.822” zamenjuje se brojem: „10.000”.

Član 4.

Neoporezivi iznos zarade iz čl. 1. i 3. ovog zakona primenjuje se počev kod obračuna poreza na zarade ostvarene za mesec koji sledi mesecu u kojem ovaj zakon stupa na snagu.

Član 5.

Kapitalni dobitak, saglasno članu 2. ovog zakona, ne utvrđuje se i ne plaća na prihod ostvaren od dana stupanja na snagu ovog zakona, po osnovu prenosa uz naknadu nepokretnosti koju je obveznik držao u svom portfelju najmanje tri godine pre prenosa izvršenog uz naknadu.

Član 6.

Za 2013. godinu ne utvrđuje se i ne plaća porez na prihode od poljoprivrede i šumarstva na katastarski prihod.

Član 7.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 97. tač. 6. i 15. Ustava Republike Srbije, kojim je predviđeno da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, pored ostalog, poreski sistem i finansiranje ostvarivanja prava i dužnosti Republike Srbije, utvrđenih Ustavom i zakonom.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlozi za donošenje ovog zakona sadržani su prvenstveno u potrebi utvrđivanja visine neoporezivog iznosa zarade kao optimalno odmerenog iznosa u cilju fiskalnog rasterećenja zarada; poreskog izuzimanja kapitalnog dobitka po osnovu prihoda od prometa nepokretnosti koje je obveznik držao u svom portfelju najmanje tri godine pre prometovanja uz naknadu; oslobađanja poljoprivrednika od obaveze plaćanja poreza na prihode od poljoprivrede i šumarstva na katastarski prihod za 2013. godinu.

U tom smislu, osnovna sadržina i ciljevi koji treba da se ostvare donošenjem ovog zakona su sledeći:

- utvrđivanje visine neoporezivog iznosa zarade kao optimalno odmerenog iznosa u cilju fiskalnog rasterećenja zarada;
- izuzimanje od oporezivanja kapitalnog dobitka po osnovu prihoda od prometa nepokretnosti koje je obveznik držao u svom portfelju najmanje tri godine pre prometovanja uz naknadu;
- oslobađanje poljoprivrednika od obaveze plaćanja poreza na prihode od poljoprivrede i šumarstva na katastarski prihod za 2013. godinu, što ima za cilj da obezbedi podsticaj za razvoj i investiranje u poljoprivredu.

U odnosu na porez na dohodak građana ne postoje obavezujući propisi Evropske unije sa kojima je potrebno vršiti usaglašavanje.

Imajući u vidu da je reč o elementima sistema i politike javnih prihoda koji se, saglasno odredbama Zakona o budžetskom sistemu („Službeni glasnik RS” br. 54/09, 73/10, 101/10 i 101/11), uvode zakonom, to znači da se izmene i dopune tih elemenata mogu vršiti samo zakonom. Prema tome, kako se materija koja se uređuje ovim zakonom odnosi na oporezivanje prihoda građana i spada u zakonodavnu regulativu, nije razmatrano, niti je bilo osnova za razmatranje njenog uređenja drugim zakonom ili podzakonskim aktom.

Uređivanjem poreskopravne materije zakonom, daje se doprinos pravnoj sigurnosti i obezbeđuje dostupnost javnosti u pogledu vođenja poreske politike, s obzirom da se zakon kao opšti pravni akt objavljuje i stvara jednaka prava i obaveze za sve subjekte koji se nađu u istoj poreskopravnoj situaciji.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Uz član 1.

U članu 15a stav 2. Zakona o porezu na dohodak građana („Službeni glasnik RS”, br. 24/01, 80/02, 80/02-dr. zakon, 135/04, 62/06, 65/06-ispravka, 31/09, 44/09, 18/10, 50/11 i 91/11-US - u daljem tekstu: Zakon), u pogledu visine neooporezivog iznosa zarade, propisan je iznos u visini od 10.000 dinara mesečno.

Uz član 2.

U članu 72a Zakona, novododatim stavom 3. propisano je da se kapitalni dobitak ne utvrđuje i ne oporezuje na prihod ostvaren po osnovu prenosa stvarnih prava na nepokretnostima koje je obveznik pre prodaje držao u svom portfelju najmanje tri godine.

Uz član 3.

U članu 101a st. 1, 3. i 4. Zakona, u pogledu visine neoporezivog iznosa zarade, propisan je iznos u visini od 10.000 dinara mesečno.

Uz član 4.

Neoporezivi iznos zarade primenjuje se počev kod obračuna poreza na zarade ostvarene za mesec koji sledi mesecu u kojem zakon stupa na snagu.

Uz član 5.

Propisano je da se kapitalni dobitak ne utvrđuje i ne plaća na prihod ostvaren od dana stupanja na snagu ovog zakona, po osnovu prenosa uz naknadu nepokretnosti koju je obveznik držao u svom portfelju najmanje tri godine pre prenosa izvršenog uz naknadu.

Uz član 6.

Poljoprivrednici koji porez plaćaju na katastarski prihod oslobađaju se plaćanja poreza za 2013. godinu. Oslobođenje po tom osnovu bilo je propisano za period od 2004. godine do 2012. godine. Na ovaj način daje se podsticaj za ulaganje u poljoprivredu, imajući u vidu da je katastarski prihod, kao osnovica za utvrđivanje poreza, nizak, pa prihod po tom osnovu ima malo učešće u prihodima od poreza na dohodak građana.

Dejstvo ove odredbe ide u prilog rasterećenju poljoprivrednika od ovog poreza i stimulisanju za ulaganje u poljoprivredu.

Uz član 7.

Predloženo je da ovaj zakon stupi na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti dodatna sredstva u budžetu Republike.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Razmatranje i donošenje zakona po hitnom postupku, predlaže se u skladu sa članom 167. Poslovnika Narodne skupštine („Službeni glasnik RS”, broj 20/12- prečišćeni tekst). Prema važećim odredbama Zakona, mesečni dinarski neoporezivi iznos zarade je 7.822 dinara (koji se primenjuje od 1. februara 2012. godine) ali je potrebno izmeniti navedeni iznos imajući u vidu zaključak Socijalno-ekonomskog saveta Republike Srbije da se Vladi predloži da se poveća neoporezivi deo zarade na iznos od 10.000 dinara mesečno. Imajući u vidu potrebu fiskalnog rasterećenja zarada, potrebno je kroz izmene i dopune Zakona omogućiti izmenu neoporezivog iznosa zarade.

VI. ANALIZA EFEKATA ZAKONA

Ocenjuje se da povećanje neoporezivog cenzusa zarade u visini od 10.000 dinara mesečno, a imajući u vidu broj zaposlenih (oko 1.746.000) i sadašnji neoporezivi iznos, može dati eventualno smanjenje javnih prihoda od oko 450

miliona dinara. Međutim, očekuju se ipak pozitivni efekti u smislu stvaranja povoljnijih uslova privređivanja, povećanja zaposlenosti, otvaranja novih radnih mesta i pojave novih privrednih subjekata na tržištu koji će obezbediti veću tržišnu konkurenciju, a što bi trebalo kao krajnji efekat da ima povećanje po osnovu javnih prihoda (porez na zarade i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje). Pri poreskom rasterećenju zarada poslodavci će svakako imati veći interes za realnijim iskazivanjem zarade i za urednije izmirivanje svojih fiskalnih obaveza. Smanjenje sive ekonomije i uvođenje dela prihoda od zarade u legalne tokove oporezivanja, svakako bi trebalo, uz snižavanje poreske osnovice, da doprinesu većoj finansijskoj disciplini.

Procenjuje se da će izuzimanje od oporezivanja kapitalnih dobitaka po osnovu prenosa uz naknadu nepokretnosti koju je obveznik držao u svom portfelju najmanje tri godine pre prenosa izvršenog uz naknadu, novopredloženim rešenjem imati neutralan efekat na prihode budžeta, imajuću u vidu neznatan iznos javnih prihoda po tom osnovu.

Predloženo poresko oslobođenje na prihode od poljoprivrede i šumarstva za 2013. godinu, neće imati negativne efekte na prihode budžeta, s obzirom da su poljoprivrednici koji porez plaćaju na katastarski prihod bili oslobođeni od plaćanja poreza za 2004, 2005, 2006, 2007, 2010, 2011. i 2012. godinu, a Zakonom o privremenom izuzimanju od oporezivanja porezom na dohodak građana određenih vrsta prihoda („Službeni glasnik RS”, broj 5/09) propisano je poresko izuzimanje za 2008. i 2009. godinu. Inače, porez na prihod od poljoprivrede i šumarstva na katastarski prihod ima neznatno učešće u strukturi prihoda budžeta. Predloženim odredbama daje se dalji podsticaj za ulaganje u poljoprivredu s obzirom da će poljoprivrednik kao obveznik poreza biti rasterećen ove poreske obaveze.

1. Na koga će i kako će najverovatnije uticati rešenja u Zakonu

Uređivanjem oporezivanja prihoda fizičkih lica, na način kako je predloženo Zakonom, neće se negativno uticati na aktivnosti, odnosno poslovanje lica koja se oporezuju porezom na dohodak građana, imajući u vidu da je razlog za donošenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak građana povećanje neoporezivog iznosa zarade.

2. Kakve troškove će primena Zakona stvoriti građanima i privredi

Primena Zakona ne bi trebalo da stvori dodatne troškove građanima i privredi, jer se uređivanjem oporezivanja prihoda fizičkih lica, na način kako je predloženo Zakonom, neće negativno uticati na aktivnosti, odnosno poslovanje lica koja se oporezuju porezom na dohodak građana.

3. Da li su pozitivne posledice donošenja Zakona takve da opravdavaju troškove koje će on stvarati

Naveli smo da primena Zakona ne bi trebalo da stvori dodatne troškove građanima i privredi.

4. Da li se Zakonom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija

Ovim zakonom se uređuje oporezivanje prihoda fizičkih lica, a predložena zakonska rešenja nemaju za prevashodni cilj podsticanje stvaranja novih privrednih subjekata, s tim da predložene mere posledično imaju uticaj na povoljniji poslovni ambijent za privredne subjekte - poslodavce.

5. Da li su sve zainteresovane strane imale priliku da se izjasne o Zakonu

Ovaj zakon je u postupku pripreme dostavljen nadležnim ministarstvima i drugim nadležnim organima, tako da je zainteresovanim stranama pružena prilika da iznesu svoje stavove, od kojih su neki ugrađeni u ovaj zakon. Već je ukazano da se kod opredeljenja neoporezivog iznosa zarade imao u vidu zaključak Socijalno-ekonomskog saveta Republike Srbije, čiji aktivni učesnici su predstavnici poslodavaca i sindikata.

6. *Koje će se mere tokom primene Zakona preduzeti da bi se ostvarilo ono što se donošenjem zakona namerava*

Ministarstvo finansija nadležno je za sprovođenje Zakona, za njegovu ujednačenu primenu na teritoriji Republike, kao i za davanje mišljenja u njegovoj primeni.

Posebno ističemo da Ministarstvo finansija, periodičnim publikovanjem Biltena službenih objašnjenja i stručnih mišljenja za primenu finansijskih propisa, kao i na drugi pogodan način, dodatno obezbeđuje transparentnost, informisanost i pristup informacijama, kako bi se i na ovaj način doprinelo ostvarivanju ciljeva postavljenih donošenjem Zakona.